

2168

פרוטוקול מס' 16/ב

מישיבת ועדת הכספים, שהתקיימה ביום ב',
ב' בכסלו תשי"ח (25.11.57) בשעה 10.30

ש.ב.

הנוכחים

י. גורי - היו"ר	חברי הוועדה:
ש. דייק	
א. הראפלד	
פ. חזני	
א. כהן	
נ. לוי	
ז. סוזיב	
ז. אור	
י. קרגמן	
י.ש. רוזנברג	

חבר הכנסת א. חביבי	מוזמנים:
חבר הכנסת כמיס	

מר לוי - מנהל אגף הנכסים ורשות הפיתוח
מר דיבון - ינעץ ראש הממשלה לעניני הערבים

ש. בזק - משכיר הוועדה

ס ד ר - ה י ו ם

א. האעות לסדר היום בענין חקון חוק נכסי נפקדים;

ב. מכתבים שנחבלו עבור ועדת הכספים

ג. שאילחות

היו"ר י. גורי: הנני פותח את הישיבה.

כסעיק ראשון נדון בהצעות לסדר היום שהועברו אלינו על ידי מלישת הכנסת, הנוגעות באספקטים שונים של חוק נכסי נפקדים. הזמנו לדיון בסעיק זה את בעלי ההצעות.

האצות לסדר היום בענין חוק נכסי נפקדים

היו"ר י. גורי:

זמן קצר לפני אאת הכנסת לפגרא הועלו להאצות לסדר היום שלש האצות בענין נכסי נפקדים: האחת עלידי חבר הכנסת רובין בשם חבר הכנסת כמיס, השניה על ידי חבר הכנסת קטיס, והשלישית על ידי חבר הכנסת טובי. מכיון שאבר הכנסת טובי נעדר מן הארץ, הסכמתי לבקשת סיעתו להזמין לדיון את חבר הכנסת חביבי, יחד עם שאר בעלי-ההאצות.

האצות אלו הועברו לוועדת הכספים (לפי החלטת הכנסת) רק ב-25 באוקטובר. הן מטפלות באותה בעיה, אם כי מותר אספקטים שונים. את המאצות רואים צורך בכך, יכולים הם להוסיף דברים בעל-פה להסבר.

א. חביבי:

כרגע אין לי מה להוסיף.

י. כמיס:

גם לי אין מה להוסיף.

מר לוי:

מיד לאחר שנחבלה בכנסת ההחלטה להעביר את ההאצות לדיון בועדה, התחילה ועדת השרים לענינים כלכליים לעסוק בענין זה, מכל האספקטיות שלו. הועדה סיכמה כי יש להכין תכנית לבצוע פעולות שיקלו עלמאב האנשים המכונים נפקדים-נוכחים, ומרת האצות התקון היא להקל גם עליהם. לצורך זה נדרשנו להכין השימות מלאות שלכל האנשים הנחשבים נפקדים לפי ההגדרה בחוק, הפעולות שנעשהו עד כה לגביהם, מספר הבקשות שהוגשו לסוגיה, ומספר האנשים שטרם הגישו בקשות לפי חוק נכסי נפקדים או לפי חוק רכישת מקרקעין, השור גם כן באותה פעולה. חומר זה הוא כל כך ענף ומטובך, שדרוש זמן רב כדי להכינו. רק עכשיו אני יכול לומר כי אני מקווה לתוך שבועיים-שלושה שבועות ימצא כל החומר מגובש בידינו ונוכל להגישו לוועדת השרים הכלכליים יחד עם המלאות לתקון המצב. תוך חודש לכל המאוחר ימצא החומר כולו בידי ועדת השרים, והיא תביא את האצות הסופיות לגבי קביעת ערך הקרקעות והפאזיטים, ולגבי הקצאת קרקעות והלוואות לשוק. את הפעולות בענין זה מרכז היועץ לעניני ערבים, שבמשרד ראש הממשלה.

ש. דיין:

אני מאיע לסדר הדיון, כי לא נכנס לגופו של ענין אלא נמתין אותן 3-4 שבועות שלדברי מר לוי יעברו עד אשר תגיש ועדת השרים לענינים כלכליים את המלאותיה. חושבני כי איננו יכולים וגם אין שעה להכנס לדיון מבלי לדעת מהי עמדת הממשלה.

מר דיבון:

כוונת הדיונים בממשלה היא להחיש את הטיפול הנישה למעשה גם כיום, למען הגשמת השיקוח.

א. כהן:

אני רוצה לשאול את הכוונה היא לקבוע סדורים כדי להקל על מישהו, או שהכוונה היא לתקון המצב החוקתי. שנית, הייתי רוצה לדעת כמה בקשות הוגשו במסגרת החוק הקיים ומה עליה בגורלן.

א. חביבי:

אני מקווה שבאשר יוגש דוח זה יוזמנו שוב בעלי ההאצות.ההאצה שהוגשה על ידינו באה לתקן את מעמד המשפטי של אנשים שהם תושבי הארץ לכל דבר ורק ביהס לרכושם נושבים נפקדים. הבעיה של רכישת המקרקעין היא בעיה נפרדת. כדאי שנשמע מה דעת הממשלה על כך.

היו"ר י. גורי:

לא ראוי לנו לדחות את הדיון זמן רב, היות ומתחילת חודש ינואר צריכים אנו להיפנות לדיון בתקציב. עם זאת, ברור שנטיב לעשות אם נשוב לדון בענין זה לאחר שועדת השרים הכלכליים תגבש האצותיה. זה מותנה בלוח זמנים המבטיח כי עד סוף דצמבר נוכל לדון בהאצות אלו ולהניח את מסקנותינו על שולחן הכנסת.

מר דיבון:

במידה וידוע לי נמצא החומר כגור בלב הכנה סופי, אך כמובן שתמיד עלולים לחול איזה שהי עיכובים בלחי את יית מראש. עם זאת, אני חושב שנוכל לעמוד בתאריך של החילת ינואר

היו"ר י. גורי:

אני אפנה מכתב לחברי ועדת השרים, ונודיע להם כי לייסוד הנחה זו החליטה הועדה לדחות כרגע את

דיוניה בענין זה.

י. כמיס:

אני רוצה להטביר בעקבות יצאת ח"כ דיבוב כהן כי הבעיה מורכבת מלשה חלקים: א. יש כעשרים-שלושים אלף נפשות שעזבו את תפריהם ב-1948 מתוך פחד, או משום שגורשו או משום שנחבטו לאח. אלה הם העקורים, והם הם את החלק הראוני ביותר. ב. תושבי המשולש איש להם ידמות מחוץ לגבול המשולש הישראלי. הם גם יש להם רכוש בחו"ל או בנחניה, הרי לפי החוק הם נפקדים אם כי לא היו נפקדים מעולם. ג. מספר לא גדול של אנשים שעזבו את התרץ ב-1948 או לפני כן, ולא היו בישראל עם קום המדינה.

ז. סוזיב:

לאחר שהכנסת העבירה את הענין לדיון בוועדה, קשה להתפק בוועדה שהממשלה דנה בזאת. אריכיהיינו לפחות לשמוע מהי המגמה הכללית שנחגגשה בממשלה, ובמידה וחברי הוועדה יטכימה עם גישה כללית זו, ייטכן ונהליט להתמין לסיום הדיון; במידה וגישה זו מנוגדת לעמדתם של חברי הוועדה, אין כל טעם שמתמין כי הלא אין החלטות של ועדת השרים הכלכליים יכולות לבוא במקום החלטות ועדת הכספים.

ש. דיין:

הצעה זו איננה מעשית, כי היעמנו לדחות את הדיון באה משום שבממשלה עדיין לא התגברו כל הצעות, כך שאין מה לשמוע על כוונות מגובשות. אין טעם בשני דיונים מקבילים, אם כי איני בא לומר שאחרי שועדת השרים תטכס את עמדתה אין ועדת הכספים צויתה לקיים דיון משלה ולסכם לפי ראות עיניה.

א. כהן:

אם גם אין רוצים להתמין לסיכומי ועדת השרים, מכל מקור חייבים להתמין להכנת החומר.

ז. סוזיב:

אני מאיש שיוטל על ועדה מצומצמת בת 2-3 חבריה, להפגש עם חברי ועדת השרים לפני כלכלה, כדי לברר מהי הנטייה המסתמנת בדיוניה.

היו"ר י. גורי:

ההגיון מחייב שאז ועדת השרים הכלכליים מכינה הצעות לפתרון הבעיה, נמתין עד שיהיה לפנינו גם החומר שהוצג הבסיס לדיון, וגם זה עות. אין כאן כל פגיעה בזכויות הפרלמנט.

אני אפנה במכתב לוועדת השרים לפני כלכלה, ובו ציינן כי קבלנו מפי נציגי הממשלה הודעה שהועדה עוסקת בבעיה זו ומאפה לריכוז החומר. מתוך הנחה כי עד סוף דצמבר-ראשית ינואר אפשר יהיה לקבל לדיון את הצעות ועדת השרים, החליטה ועדת הכספים לדחות לאותו מועד את דיוניה.

ההצעה נחקבלה

מכתבים - נחקבלו - ענור ועדת הכספים

א. מכתב מאת המועצה המקומית אילת.

היו"ר א. גורי:

המדובר הוא בהארכת תקפן של הנחות במה הכנסה הנלחנות כיום לתושבי אילת, וכן תביעה להרחבתן. נדון בכך אגב הדיון בהארכת המסור לשנה נוספת. אעביר את הבקשה לאוצר.

. מכתב מאת "ארגון ארצי של הקלאיים ערביים".

צור: זהו ארגון פוליטי של חוגים מסויימים, ולינו

מאיצג את כלל צבור הקלאיים הערביים.

טווייב: כזאי קודם כל לברר מהותו של ארגון זה.

יו"ר י. גורי: אני מאיצ להיענות לבקשתו ולקבל את נציגים, על

מנת שכמהחברי הוועדה ישמעו את טענותיהם ותביעותיהם.

. מכתב מאת התחנה לחקר החקלאות - י.י.י.

יו"ר י. גורי: זוהי בעצת הזמנה לנציגי ועדת הכספיים לערוך סיור

ברחובות, בבית דגון ובגילת. אני מאיצ לקבוע את

יום המסע ולקיים את הסיור.

טווייב: עוררתי בזמנו את השאלה מדוע מחזיקה הממשלה בפרדס

עצום - ליד בית דגון, אם כי יסלה למכור אותו

דאי תמורה 2-1,5 מליון שחוזאים אחד בנקאיב המדינה. טווח כי נפנה

משרד החקלאות ונבקש הטוביה.

צור: הסיור יבהיר כי תחנת החקר בבית דגון נשענת לפרדס זה.

דיין: עלי להעיר כי מאז קום המדינה קיימנו רק סיור אחד

במקומות התיישבות. עלינו לבקר את מפעל החולה

חולל מהפכה בחולדות התיישבות בארץ, וכן גם בהתיישבות הצעירה.

יו"ר י. גורי: אנו נגשים את כל ההצעות הללו, בנאי שחברי הוועדה

גם יקיימו התחייבותיהם ויזפיעו לסיוריהם.

. הודעת מזכיר הכנסת שלהעברת הצעה לסדר היום של ח"כ ספיר על פעולות

בגן ישראל, לדיון בוועדת הכספיים.

יו"ר י. גורי: אני מעביר ענין זה לדיון בוועדת משנה.

. פניה בדבר או מכט שהוטל על נורות פלורסצנט.

יו"ר י. גורי: גם ענין זה נעביר לדיון בוועדת משנה.

. מכתב ראש סיריית ירושלים בדבר סלילת כביש למשרד מבקר המדינה.

יו"ר י. גורי: עלי לאיין כי מכתב זה אינו עונה במישורין של

הסילה. האגנו לעיריית ירושלים. מלבד זאת, אין

וא מחאים לאינפורמ יה שקבלנו מפי מבקר המדינה. למעשה נתנע משרד המבקר

זמן את סלילת הכביש, ובמידה שהעיריה תגבה השתתפות משאר דיורי החשוב -

אז יוחזרו למשרד המבקר הסכומים העודפיים.

ש א ל ת ה

הראפליד: קודם כל ברצוני להעלות את ענין נוה-יסקב. סוף

סוף מסימים להם שכון בקרבת בנין "הדסה" ליד

יה מזמיל. הקמת בית דו-משפחתי בתנאי הבניה הירו. למיית עולה כ-25 אלף

ירות. הם קבלו הלואה ראיונה מאגף השכון וגם הברה רמקו המקימה את הבתים

יכנה לה יתף. מן הארנונה קבלו סכומים קטנים. בקשתם היא כי גקיים את

זלשתנו ונפנה ליגף השכון שיתחשבו בהם באופן מיוחד ויקבלו הלואות גדולות

ה המקובל. בינתיים הצליחו לאסוף סך הכל 5000-6000 ל"י ליחידה.

יו"ר י. גורי: נשלח מכתב ברוח זו, וזה יהיה צורך נפגש עם אנשי

אגף השכון והראפליד יטביר להם את הענין.

א. הראפליד:

שנית, רציתי לה נוח את חשומת הלב לעובדה כי חברת החשמל עדיין לא המ יאה לצרכנים השבונות עבור החדשים אובות-מפספסו, וזה מורית שמשהו בחברה אינו כשורה. זה הפסד ניכר לחברה, וגם לאוצר. יש לברר מה הסיבה למצב זה.

שלישית, בכינוס שנחקים בבאר שבע בהשתתפות אנשי קבוצות ומושבים, החברר כי עד כה קבלו מגדלי הכותנה רק את המטרעות המיועדות לניסוי ההוצאות. עדיין לא קבלו את הטכונים שהובטחו להם כמקדמות על חשבון שכרם. הם נמנעים מהפגנות אך הביעה צריכה למ רח פתרונה.

רביעית, הוודעות בעתונות על גל התפטרות של קציניה במשטרה מדאיגות את האבור. אנשי המשטרה מצטייניה בשרותם ומגיעים להם יבחיח רבים.

היו"ר י. גורי:

בענין הראיון שהעליח - נטפל כאמור; השאלה השניה חוצג כשאילחא; על השאלה השלישית יתן הטבריה לשאלה הרביעית - עלינו להפנותה לשר המשטרה, ואין היא שייכת לשר האוצר.

ז. אור:

עד לקבלת היבול מקבלים מגדלי הכותנה שתי מפרעות המסתכמות ב-130 לירות לדונה. סכום זה מהווה בערך 70% מהוצאות הייצור עד הקטיף. זו המפרעה הגדולה ביותר הניתנת לאיזה שהוא ענף חקלאי. קיים הסכם בינינו ובין בנק ישראל, שעה התחלת היבול ממנים הבנקים לפי הוצאות הבנק 90% מן היבול עד לשיווקו. 10% הנוותרים מקבל הח לאי בגמר החשבון. המפרעות שולמו כסדרן ועכשיו הוחל אטיף היבול. עתה החברר הקושי לקבוע מה המחיר, כדי לקבוע בהתאם לכך איזה סכום מהווים 90%. רק אמש בועדת השרים לעניני כלכלה הוכח טופית הרכב המחיר: החקלאי יקבל 2,45 לירות לקילו (2,1 לירות ישלמו המטונות ו-350 פרוטות חכטה סובסידיה המורכבת משני חלקים: 240 פרוטות סובסידיה על חשבון סיבית, ו-110 פרוטה על חשבון גרמיני השמן). לפי הרכב המחיר אשתקד שלמו המטונות 1,950 לירות הקילו ונוסף על כך היטה סובסידיה של 150 פרוטות - סך הכל 2,100 לירות. הוסכם בין משרד המסחר והתעשייה ובין ועדת המחירים הבין-משרדית כי לא יועלו מחירי הטקסטיל. בעיית השיעורים נפתרה בזאת, ועתה קיימת רק השאלה באיזו מידה חוכל בנק ישראל לאפשר את האשראי לבנקים. אני מקווה שיהגברו על הקשיים ויקיימו הבטחתם. מלבד זאת קיימת געיה כללית: האוצר מפגר בתשלומן של ל הסובסידיות.

ז. סוזיב:

ראשית, אני מקש כי לא נתחיל שוב את הדיון בצווי מכס כאשר מקרבים לפעיצת תקפת. כוונתי לצוים בענין הפלחטיקה. הוסכם גם לקיים דיון עקרוני על היטל המכס על חמרי גלם.

שנית, אני מבקש לדון על מכחב היועץ המשפטי בקשר לפסיקת ריבית בבית משפט. חושבני כי אין היועץ המשפטי יכול להחליט להחעלם מטמכור ועדת הכספים.

היו"ר י. גורי:

על הענין הראשון ישקוד מזכיר הוועדה. הענין השני נכלל כבר בסדר היום, לפי בקשת ה"כ ספיר.

י. קפמן:

א. מה גורל מפעלי התעשייה של "פיקא" בארץ?
ב. נודע לי שבמפרץ חיפה יש טחנת קמח שעל פי "הסכם" אינן מוחנות אך מקבלות את המכסה כאילו עבדו, והן פיסרו את כל פועליהן.

ז. אור:

הייתי רוצה שנשמע זוח על פעולת הועדה להגנה על על תוצרת התעשייה הישראלית.

מ. חזני:

טבורני כי עלינו להזמין את שר החקלאותואח שר האוצר על מנת לברר באיזה שלב הגשמה נמצאת התכנית להקמת קרן ביטוח נגד פגעי הטבע, אשר הוכנה במשרד החקלאות והאוצר מעכבה.

היו"ר י. גורי:

נפנה בענין זה שאילחא לשר האוצר ולשר החקלאות. מזכיר הוועדה יקרא סיכום דיוני ועדת המשנה שדנה באו המכס על סוכר. (מזכיר הועדה, ש. בזק, קורא הסיכום).

הישיבה ננעלה בשעה 12.30